

Studio Kamarád slaví pětatřicet let své existence. Jů a Hele oslovují i dnešní děti.

4. 1. 2016

Již pětatřicet let patří v České, respektive v Československé, televizi nedělní ráno dětem. V lednu 1981 byl totiž odvysílán první díl Studia Kamarád, který zahájil tradici, jež dnes představuje přes pět tisíc hodin dětského nedělního programu a jejíž součástí jsou ikonické loutky a kulisy vycházející z návrhů Stanislava Holého. Pořad, který se ve vysílání objevoval pod různými jmény i po revoluci, se ke svému původnímu názvu vrátil před pěti lety. Diváci si jej nyní mohou v premiéře naladit každou neděli od 7:30 na ČT :D a ČT2.

Studio Kamarád se divákům Československé televize poprvé představilo 4. ledna 1981 a vysíláno bylo až do října 1990, kdy se v porevoluční době pro nedělní dětské pásmo hledaly nové názvy, například Studio Rosa, Pohádková půda či Hřiště 7. Pod staronovým názvem Studio Kamarád se nedělní vysílání na obrazovku znovu vrátilo 1. ledna 2011 a dnes patří mezi nejoblíbenější dětské pořady České televize.

V době svého vzniku bylo Studio Kamarád v Československé televizi prvním uceleným pásmem pro děti. Přelomové bylo zejména tím, že děti přímo zapojovalo do svého programu a zaměřovalo se na situace, které prožívaly v běžném životě. „Věnovat dětem souvislou vysílací plochu, vést s nimi dialog, netvářit se, že všechno víme, ale nabízet jim to, co si myslíme, že je dobré, nepodceňovat je a vědomě jim nelhat. A také je nenutit, aby se dívaly na všechno, ale naopak jim říkat, že dívat se na televizi znamená vybírat si,“ tak popisuje hlavní zásady Studia Kamarád jeho první moderátor a jeden z autorů celého konceptu Jiří Chalupa, který se na vysílání Studia Kamarád v České televizi podílí dodnes. „Většina rodičů tehdy Studio Kamarád vítala, spousta z nich se stala jeho pravidelnými diváky. Co může být taky lepšího, než se dívat na televizi spolu s dětmi. Objevovaly se ale nezřídka i ohlasy negativní. Plynulo to hlavně z toho, že tenhle pořad stál důsledně na straně dětí. My jsme dospěláky běžně přímo oslovovali a často jsme je dokonce kárali. A něco takového spousta dospělých prostě neunes,“ říká **Jiří Chalupa**. Podle něj se ani tehdejšímu dětskému pořadu nevyhnuly politické tlaky, i když nebyly tak silné jako u vysílání určeného pro dospělé. „Vyloženě absurdní byl třeba zákaz vysílání pohádky, ve které se objevil ohýnek, v den, kdy bylo výročí upálení Jana Palacha,“ vzpomíná **Jiří Chalupa**.

Výtvarná podoba pořadu na počátku vycházela, a i nyní vychází, z návrhů Stanislava Holého. Na postupných úpravách studia či nových prvcích se dnes podílejí Marie Holá a její syn, kteří jsou nenahraditelnými opatrovníky odkazu výrazného českého výtvarníka. Ten stojí také za dnes již ikonickými loutkami, které se v pořadu objevují. Postavy Jů a Hele si svou televizní premiéru odbyly již 19. října 1980 ve Studiu A, v pilotním díle, který Československá televize zařadila do programu ještě před prvním vysíláním Studia Kamarád. Tyto nezaměnitelné postavy se staly natolik oblíbenými, že se poté objevovaly i ve většině dalších pořadů navazujících na původní Studio Kamarád. K jejich popularitě přispěly nepochybně také charakteristické hlasy herců Jiřího Lábuse a Oty Jiráka. „Přišlo to samo. Okamžitě, jakmile jsem poprvé uviděl loutku skvělého výtvarníka Standy Holého, se mi huba sama zkrivila a mluva Heleho byla na světě,“ říká **Ota Jirák**, který se dodnes na výrobě Studia Kamarád podílí.

Nedělní pásmo ani za pětatřicet let své existence neztratilo svoji aktuálnost a oslovuje i současné děti. „Samozřejmě se za ty desítky let postupně změnil jazyk, styl humoru, způsob vyprávění příběhů a vůbec komunikace s dětmi. Proměnila se také funkce tohoto pořadu. Dříve byl kladen důraz zejména na vzdělávání či publicistiku, se zrodem Děčka ale tuto funkci převzaly a rozvíjejí i jiné formáty,“ říká manažer vývoje dětské tvorby České televize **Luděk Horký**.